

Să vă iubiți unul pe altul! Precum Eu v-am iubit pe voi, așa și voi să vă iubiți unul pe altul! (Ioan 13, 34)

PUBLICAȚIE EDITATĂ ȘI DISTRIBUITĂ GRATUIT DE PAROHIA „SF. ARH. MIHAIL ȘI GAVRIIL” - POIENIȚA, COM. VÂNĂTORI, JUD. IASI, PROTOPOPIATUL PAȘCANI

Duminica Izgonirii lui Adam din Rai

Sfântul Iustin Popovici

Referitor la însăși natura pomului cunoașterii binelui și a răului, majoritatea învățătorilor bisericești cred că el a fost adevărat precum și ceilalți pomi din Rai, pentru că Sfânta Scriptură spune: „Și a făcut Domnul Dumnezeu să răsară din pământ tot soiul de pomi, plăcuți la vedere și cu roade bune de mâncat; iar în mijlocul Raiului era pomul vieții și pomul cunoașterii binelui și răului”. El este numit pomul cunoașterii binelui și a răului, deoarece, gustând din el, omul a descoperit binele ascultării și răul împotrivirii față de voia lui Dumnezeu.

Pomul cunoașterii din Rai a fost un fel de test, o încercare, un exercițiu al ascultării sau neascultării umane. De aceea a și fost numit pomul cunoașterii binelui și a răului. Poate că această denumire i-a fost dată întrucât dădea celor care mâncau roadele lui puterea să-și cunoască propria lor natură. Această cunoaștere este bună pentru cei **desăvârșiți și întăriți** în contemplarea lui Dumnezeu [ἐν τῇ θεῖα θεωρίᾳ] și pentru cei care nu se tem de cădere. Pentru că ei, nevoindu-se stăruitor în această contemplare, au dobândit o anume obișnuință. Totuși nu este bună pentru cei **neîncercați și stăpâniți** de dorințe pătimase, întrucât nu sunt statorniciți în bine și sunt insuficient de întăriți în atașamentul doar de ceea ce este bun. După natura sa, **pomul cunoașterii binelui și a răului n-a fost cel care a adus moartea.** Dimpotrivă, a fost bun, precum toate celelalte făcute de Dumnezeu, doar că l-a ales pe acesta să fie mediul prin care se va dovedi ascultarea omului față de El. În porunca cea mică a fost exprimată toată voia lui Dumnezeu despre existența omului în Rai, „iar voia lui Dumnezeu este constituția și legea cea mai desăvârșită”.

Smerita cugetare

De seamă lucru este să trăiești în ascultare, să ai un mai mare și să nu atârni de tine însuși. Ești mai bine apărat ascultând, decât poruncind. Nu este bine să ascuți numai de nevoie ci și din dragoste pentru Dumnezeu.

PĂRINTELE ARSENIE BOCA

Viața duhovnicească

Cum să petrecem prima săptămână a Postului Mare?

Arhimandritul Ioan Krestiankin

Dragii mei, iată, am intrat și în Postul Mare, în vremea cea mântuitoare a pregătirii pentru cel mai mare eveniment din istoria omenirii – pentru întâlnirea cu Domnul nostru Iisus Hristos, Care a înviat. Pentru mulți, Postul Mare nu este o noutate, ei deja au fost pătrunși de neuitata și buna mireasmă a acestei așteptări, și triste și îmbucurătoare totodată, a înnoirii sufletului lor, când el își simte cu putere nevrednicia sa, dar și prezența lui Dumnezeu aici, alături de sine și chiar în sine. Dar sunt printre noi și din aceia, care nu demult au auzit chemarea pe calea urmării lui Hristos, pentru care acesta este primul Mare Post. Și tocmai lor vreau să le povestesc ce înseamnă pentru un creștin prima săptămână a Postului Mare și cum trebuie să o petreacă. Iar celor care deja prețuiesc acest timp binecuvântat, nu este păcat să le amintesc cum petreceau vremea postului strămoșii noștri cei evlavioși și cu frică de Dumnezeu. Eu am surprins încă vremea acestei minunate armonii, când în viața întregii societății rusești Postul Mare în chip nevăzut își puna lanțurile sale mântuitoare și părea că toți trăiesc, având o singură inimă, un singur sentiment.

„Astăzi este primăvară în suflete!” – spune Sfânta Biserică. Și prima săptămână a Postului Mare întotdeauna este în pragul primăverii, când natura înaintea ochilor întregii omeniri în fiecare an printr-un grai tainic repetă învățătura despre învierea morților, zgrăvind-o prin minunea învierii ei, amintind că vremea de iarnă a „morții” pentru ea a luat sfârșit și înainte stă învierea vieții. Și în subconștientul nostru începe aceeași așteptare a înnoirii sufletului și bucuria pentru faptul că acest lucru negreșit se va întâmpla. Inviază

natura, dar și noi tot natură suntem și sufletele noastre își așteaptă primăvara lor – învierea lor. Așa începe postul – sărbătoarea sufletului. [...]

Postul este pregătirea pentru spovedanie, este însăși spovedania și împărtășirea cu Sfintele lui Hristos Taine. Slujbele sobre din Postul Mare ne predisun la pocăință. Și întrebarea „trăiesc eu, oare, după legea lui Dumnezeu?” – tot mai des tulbură conștiința – e harul lui Dumnezeu, ce bate la ușa inimii.

În prima săptămână este un post diferit. Este socoteala față de Dumnezeu pentru tot anul trăit, cu o strictă verificare de sine, a vieții noastre înaintea feței Dreptei Judecăți a lui Dumnezeu. Ce relație de neconceput – Dumnezeu, Creatorul cel Atotputernic, Atotștiutor și noi, slabi, neputincioși cu sufletul și cu trupul, dar făptura Lui iubită, care nu știe să răspundă cu iubire la iubirea Lui. Nu aceasta, oare, naște în noi smerita conștiință a nevredniciei și a păcătoșeniei noastre?

Bunicii și bunicile noastre iubitoare de Dumnezeu petreceau toată această primă săptămână în **aspră înfrânare**, în permanență frecventare a bisericii lui Dumnezeu. Și acasă nici nu mai aveau grijă de masă. Vesela era spălată și curățată cu grijă dinainte ca nici mirosul să nu îi tulbure pe cei care se înfrânau. Sfânta Evanghelie, Psaltirea ieșeau la vedere, amintind în tăcere de duhul acestei perioade deosebite. E Postul Mare!

Spovedania din biserică era precedată de pocăința și de curățirea conștiinței, făcute acasă. Cercetându-se pe sine, sufletul se căia la vederea unor păcate, își amintea și plângea pentru altele, făgăduia să se izbăvească de altele, se caia pentru deprinderile păcătoase. În familii se instaurau o liniște și o pace deosebită, plină de evlavie.

(continuare în pagina 2)

(continuare din pagina 1)

Toate acestea se săvârșeau, având ca temeii presimțirea judecării lui Dumnezeu la spovedania care urma să se săvârșească în biserică. Pregătindu-se pentru această judecată, mergând la spovedanie, ei știau dinainte pentru ce aveau să se căiască, trăind deja spovedania personală în sufletul lor. În afară de aceasta, postitorii atenți stabileau **legătura între pocăința de acum și spovedania lor din anul trecut.**

„Iată, voi posti, voi merge la duhovnic, iar el mă va întreba cum am luptat cu păcatele spovedite înainte, dacă am îndeplinit canonul, sfatul, dat atunci. Ce îi voi răspunde eu? Nu greșesc, oare, și acum, făcând aceleași păcate obișnuite?” Și începe iarăși amintirea, care intensifică sentimentul de pocăință, ascute conștiința răspunderii și apleacă spre îndreptare, îndeamnă la lupta cu înclinațiile și deprinderile păcătoase. [...]

Să urmăm înaintașilor noștri și noi, căci întocmai așa se naște viața duhovnicească. Și să nu ne distragă pe noi, fiii lui Dumnezeu,

Cum să petrecem prima săptămână a Postului Mare?

de la mântuitoarea pocăință numeroasele momeli ale vrăjmașului, atât de mult în viața de acum propusă. [...]

Iar Sfânta Biserică, an de an, la fiecare slujbă din Postul Mare amintește: „**Deșteaptă-te, suflete, cel ce te-ai învechit în păcate, înnoiește-te prin pocăință, vindecă rănilor greșelilor de demult**”. Dar adevărata pocăință în noi deseori o împiedică deșertăciunea vieții de azi, care dă naștere la insensibilitatea față de păcat, la obișnuința de a săvârși păcatul, fără a observa puterea lui distrugătoare pentru suflet.

„Obișnuința este a doua natură” – spune proverbul și, cu cât mai multă plăcere și desfătare ne aduce păcatul, cu atât mai sigur se acomodează el în suflet, devenind o obișnuință pierzătoare. Iar pentru obișnuințe noi ne căim foarte rar, așa apare în noi nepocăința față de

păcat, care este mai cumplită decât păcatul în sine. [...]

Pocăiți-vă! – cu aceste cuvinte se sfârșește Vechiul Testament (Matei 3,2). **Pocăiți-vă** – cu ele începe și Noul Testament (Matei 4,17) – într-atât de necesară și de importantă este pocăința. Domnul, Care nu voiește moartea păcătoșului (Iezechiel 33,11), așteaptă pocăința noastră ca să învieze și să înnoiască sufletele noastre, ca să fie cu noi și în noi. Prin pocăință, numai prin adevărată pocăință „nu spre judecată sau spre osândă” vom sta înaintea sfințeniei Trupului și a Sângelui Mântuitorului nostru. Împărțășirea cu Sfintele lui Hristos Taine încununează postul și pune „început” unei vieții noi.

Apropiati-vă și vedeți că bun este Domnul. Amin.

De ce se citește Canonul cel Mare în biserică și de ce tocmai în Postul Mare?

Alexandru Prelipcean | doxologia.ro

Canonul cel Mare a fost elaborat ca un canon penitențial, chiar dacă nu are această titulatură de canon de pocăință, ci se numește „cel mare” în cultul creștin. Introdus în cult încă din vremea Sfântului Andrei Criteanul, Canonul se citește în prima săptămână a Postului Mare, împărțit în patru fragmente, iar într-o versiune exhaustivă doar în joia săptămânii a cincea din Marele Post. A fost introdus în cult în aceste perioade bine delimitate tocmai pentru că are un conținut totalmente penitențial, referindu-se și oferind modele biblice ale celor care au greșit, dar care s-au ridicat prin pocăință.

Canonul cel Mare este o Biblie în miniatură. Citind Canonul cel Mare poți ajunge să cunoști întreaga istorie scripturistică, prin cele opt cântări despre personaje din Vechiul Testament, și prin ultima cântare, cea de-a noua, cu personaje din Noul Testament.

În slujba Canonului cel Mare, apare foarte des rugăciunea „**Miluieste-mă, Dumnezeule, miluieste-mă!**”, însoțită de închinarea credinciosului cu semnul Sfintei Cruci și de metanie. Legătura dintre rugăciune, Sfânta Cruce și metanie are o semnificație aparte?

Semnificația este în primul rând una duhovnicească. Crucea înseamnă pe de o parte suferință, înseamnă durere, înseamnă compasiune, dar pe de altă parte, Crucea e cea care ne duce mai departe, ne duce spre Înviere. Aspectul primordial sau firul cel roșu al Canonului cel Mare nu trebuie înțeles numai în sensul de pocăință; pocăința în Canonul cel Mare

se transformă în Înviere, iar durerea, acel „penthos” de care vorbesc Sfinții Părinți, se transformă în bucurie, pentru că omul nu participă în Postul cel Mare numai la suferința și patimile Mântuitorului, ci participă la comuniunea cu Hristos Cel înviat. Tocmai de aceea semnul Sfintei Cruci, simbolul care unește cele telurice cu cele dumnezeiești, cele pământești cu cele cerești, accesibilizează până la urmă mesajul pe care Canonul cel Mare ni-l transmite: întâlnirea și unirea cu Hristos. Unirea aceasta se face însă mai întâi participând prin jertfa noastră, o jertfă însoțită de o exclamație de a cere mila lui Dumnezeu, de a ne ierta păcatele, și în același timp de metanie, care poate avea două sensuri mari: cea „metanoia”, adică schimbarea minții, schimbarea propriei firi, a gândirii și a stării de păcătoșenie, iar pe de altă parte, metania, privită ca și act liturgic, prosternarea în fața Dumnezeului Cel Creator și Mântuitor.

Nu slujba Canonului este lungă, răbdarea noastră este scurtă

În mod central, **Liturghia și Canonul cel Mare conduc omul în căutarea chipului adevărat al omului, unde prin moartea lui Hristos se omoară însăși moartea.**

În Canonul cel Mare, noi trăim personal **drama omului în căutarea chipului adevărat al omului, care este Mântuitorul Iisus Hristos, acel om care intră pe drumul desăvârșirii, pe drumul epactezei, prin purificarea de patimi,**

prin luminare și desăvârșire, prin răstignirea propriilor păcate. Pe de altă parte, Euharistia este până la urmă chemarea noastră, a celor ce suntem fii ai lui Dumnezeu prin har, la o libertate deplină, care nu poate fi trăită decât prin Hristos. Tocmai de aceea, miza Euharistiei și a Canonului are valențe extraordinare: omul trăiește cu adevărat liber atunci când experimentează libertatea divină, când nu mai trăiește o viață singulară, în care se găsește pe sine în centrul lumii, ci-L lasă pe Hristos să fie centru al vieții sale. **Canonul cel Mare cheamă creația la identificare și la eliberarea din lanțul cel greu al păcatului.**

La prima vedere, slujba Canonului Mare se remarcă prin lungime și prin doliul duhovnicesc și monologul de jale, care reies din textele lui. Mai este loc de speranță în acest canon de pocăință?

În primul rând, doresc să subliniez faptul că nu slujba Canonului este lungă, ci răbdarea noastră este scurtă. În al doilea rând, scopul pocăinței reflectat în Canonul cel Mare al Sfântului Andrei Criteanul nu este o descoperire abstractă a păcatelor, ci o depășire a lor. Omul, creat după chipul lui Dumnezeu, trebuie să știe că pocăința este atitudine corectă, bine plăcută Ziditorului, singura capabilă să readucă frumusețea primordială a făpturii. Prin pocăință, omul vindecă sufletul său rănit, repară înstrăinarea sa de Dumnezeu. În pocăință nu se mai găsește sentimentul de culpabilitate, care face ca sufletul să se întristeze, ci se trăiește sentimentul profund, receptarea vie și conștientă a dragostei divine, care coboară în adâncul ființei umane, în adâncul sufletului și al trupului, ridicând făptura din nou la locul merit.

Pocăința este născătoare și aducătoare de bucurie, căci finalul ei este comuniunea cu Dătătorul vieții.

(Extras din interviu realizat de Tudorel Rusu cu Alexandru Prelipcean, asistent asociat al Facultății de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae” din Iași, doctorand în cadrul Universității „Aristotel” din Tesalonica și la Facultatea de Istorie din cadrul Universității „Alexandru Ioan Cuza” din Iași.)